
UDK 821.163.42-4
81'34-05
Esej

Mladen Lovrić
Zagreb, Hrvatska

MOJI SUSRETI S IVOM ŠKARIĆEM

Kad se spomene otok Brač, a nakon toga Postira (rodno mjesto Ive Škarića), odmah se bude asocijacije na Vladimira Nazora i njegova *Pastira Lodu*. Pastir Loda luta otokom tražeći smisao života, povezujući ono staro iskonsko s novim dobom, dajući nov smisao i perspektivu. Taj neprestani nemir i povezivanje starog s novim odlike su i Ive Škarića.

Prisjećam se i stihova Vladimira Nazora:

"Sve titra po zakonu nekog ritma
sad spora sad hitra
koji se nikad zaustavit neće"
Panta rhei

Taj ritam, to traženje određenja znanstvenih i praktičnih problema bili su različiti u raznim vremenima Ive Škarića, ali uvijek vođeni ritmom znatiželje da se pronade najbolji odgovor, koji će imati oslonac u teoriji i praksi, a to traje i danas.

Sjećam se prvog susreta s Ivom Škarićem, davne 1953. godine, u predavaonici X na starom Filozofskom fakultetu. Među velikim brojem kolegica, pokoji bruceš. U takvom ozračju slušali smo i upijali znanje svojih profesora: Hamma, Jonkea, Zaninovića, Švelca, Ratkovića, Čubelića, Hrastea, Kaštelana, Petrea, Frangeša. Na seminarima smo iznosili naše stavove i polako ulazili u analizu jezika i književnosti. Ivo Škarić nije bio samo pasivan slušač nego se uključivao u diskusiju i s mladenačkim žarom iznosio je vlastite sudove.

Presudnu ulogu za opći razvoj njegove osobe imao je prof.dr. Petar Guberina, tadašnji predstojnik katedre Romanistike. Petar Guberina pojavio se na fakultetu s potpuno svježim idejama o jeziku, fonetici, gramatici, morfologiji, semantici i stilistici i sve je to prenosio na svoje studente, a Ivo Škarić je bio među najodanijim sljedbenicima.

Naš ponovni radni susret zbilo se 1960 u Eksperimentalnom centru za auditivnu rehabilitaciju, gdje se primjenjivala Verbotonalna metoda za rad s osobama oštećena sluha i govora. Ivo Škarić neposredno radi s pacijentima, a

---

ujedno provodi pokuse na Zavodu za fonetiku, koji je 1963 godine prerastao u Katedru za fonetiku.

Profesor Guberina sa svojim suradnicima (Škarić, Pozojević, Gospodnetić, Šimunović, Gojković, Arambašin, Leskovar) razrađuje program studija fonetike i stvara novu koncepciju strukture studija (opća i eksperimentalna fonetika, AVGS, kultura govora, patologija sluha i govora, psihoakustika, lingvistika).

Ivo Škarić je obranio svoju doktorsku dizertaciju 1965. godine: "Povezanost emisije i percepcije u govoru", a ujedno aktivno sudjeluje sa stručnjacima Centra SUVAG u skupini kadrova za rad sa osobama oštećena sluha i govora u sljedećim gradovima: Zagrebu, Splitu, Sarajevu, Banja Luci, Skoplju, Subotici, Prizrenu, Ljubljani, Portorožu, Mariboru, Karlovcu, Rijeci i Osijeku.

Verbotonalna metoda bila je u središtu zanimanja ne samo stručnjaka u našoj zemlji nego i izvan njezinih granica. Slijedi putovanje u Rumunjsku (Cluj, Bukurešt), gdje Ivo Škarić smjelo iznosi osnovna načela VTM, koja su bila suprotna tadašnjoj praksi i teoriji u području slušno govorne rehabilitacije. Nakon toga slijedi Bugarska (Sofija), pa Svetski kongres gluhih u Plovdivu, te na XIX. kongresu ORL i fonijatrije u Rio de Janeiru (Brazil), predavanja Ive Škarića pobudila su veliko zanimanje mogućnosti rehabilitacije osoba oštećena sluha putem slušanja.

Povodom 50. godišnjice defektologije 1967. godine u Rusiji, u Moskvi je održan veliki simpozij, na kojem su sudjelovali, osim domaćih stručnjaka, i stručnjaci iz Čehoslovačke, Poljske, Rumunjske, Bugarske, Istočne Njemačke i Jugoslavije. Trebalo je pokazati dominantnu ulogu sovjetske defektologije, a daktilologiju kao osnovu rada sa slušno oštećenim osobama.

Organizacijski odbor Akademije pedagoških nauka prihvatio je našu prijavu za simpozij, ali nismo bili uvršteni u službeni program. Nakon naše reakcije, koja je uslijedila, dobili smo mogućnost da teoretski i praktično izložimo osnovna načela Verbotonalne metode, ali samo za izabranu skupinu stručnjaka u sobi direktora profesora Djačkova. Svaka rečenica izazivala je reakciju prisutnih ali i znatiželju za novim spoznajama. Na kraju smo uspjeli da pred 300 sudionika iznesemo načela rada, a ujedno smo demonstrirali rad s pacijentima. Evo nekoliko misli iz predavanja Ive Škarića o daktilologiji. "Daktilologija predstavlja dva puta prekodiran normalan govor. Prvo prekodiranje je grafički znak, a drugo daktilološki znak koji se izvodi iz grafičkog". Na kraju predavanja iznio je i ove zaključke:

"1. Verbotonalna teorija pripada gledanju na rehabilitacijske probleme koje ne polazi od postupaka prekodiranja, nego od korištenja i obrade signala normalnoga govora.

2. Kapacitet ljudske sensorike je takav da on može teoretski prihvatiti i kod najveće gluhoće, tj. kad je uho kao organ sasvim isključeno, svu informaciju normalnog govora u normalnom vremenu.

---

3. Prjeko je potrebno da bi govorna informacija bila prenesena u totalitetu, da signali budu i ostanu akustički. Optički i ostali signali nisu dovoljni za komunikaciju govorom."

Ovaj prikaz ne teži ocijeniti rad, nego samo faktografski i esejistički nabraja područja interesa Ive Škarića. Sva lutanja (u dobrom smislu riječi) pokušaji su rješavanja i traženja boljega načina. Ne treba zaboraviti da je Ivo Škarić svojim nastupima često i šokirao posve novim teoretskim i praktičnim hipotezama.

Svjestan sam da sam okrenuo samo jednu stranicu iz života i rada Ive Škarića, a njegova je aktivnost mnogo šira i bogatija.

Aktivan 45-godišnji rad i 70. godišnjica života sami za sebe govore o iznimnom stručnjaku, čiji je interes uvijek bio govor i samo govor.

Ključne riječi: fonetičari, verbotonalna metoda
